

податків та зборів, створення звітності тощо). Таким чином, інформація зберігається на віддаленому сервері в хмарі. За умови відсутності доступу до даного серверу отримання необхідної інформації значно ускладнюється.

Таким чином, нормативно-правове регулювання зберігання інформації в хмарах не відпрацьоване. Відповідно і не зовсім зрозуміло взаємодія між провайдером та органом, який призначає бухгалтерську експертизу. Центри зберігання даних рознесені територіально або можуть знаходитися навіть за територією країни. І цілком можливою є ситуація, що користувачі хмарних бухгалтерських сервісів навіть не знають, в якій країні фізично зберігаються дані по їх підприємству. В такій ситуації подальші дії щодо отримання необхідних матеріалів для експерта можуть не принести жодного результату.

Отже, розвиток хмарних бухгалтерських сервісів відбувається швидкими темпами, які не встигають враховувати в законодавчих та нормативно-правових документах. На сучасному етапі існує значна кількість невирішених питань щодо функціонування хмар, що перешкоджає отриманню необхідної інформації з них, зокрема і в ході бухгалтерської експертизи.

УДК 657.631.6(476)

Гребенцова П.О.

Бакалавр, Belarusian State Economic University, Minsk, Republic of Belarus

АУДИТОРСЬКА ПАЛАТА У РЕСПУБЛІЦІ БІЛОРУСЬ

Аудиторська діяльність у всьому світі безперервно розвивається, а законодавство в цій сфері змінюється і вдосконалюється, підлаштовуючись під існуючі реалії. 18 липня 2019 року була прийнята нова редакція Закону «Про аудиторську діяльність». Законом суттєво змінюються умови здійснення аудиторської діяльності. Одним з основних змін, які набули чинності, стала Аудиторська палата як саморегульована організація [6].

Створення і функціонування такої структури пройшло кілька етапів і супроводжувалося вирішенням ряду нагальних проблем [5, с. 152-167].

Варто відзначити, що в минулому історія суверенної республіки знала практику створення подібного органу. Першим офіційним документом у сфері регулювання ринку аудиторських послуг в Республіці Білорусь стала постанова Радміну від 30.09.1991 № 367 «Про контрольно-ревізійну службу», яким в тому числі доручалося Міністерству фінансів, Госекономплану, Міністерству юстиції організувати роботу зі створення Аудиторської палати Республіки Білорусь. Однак, проіснувавши 7 років, перша в історії Республіки Білорусь Аудиторська палата самоліквідувалася, передавши свої функції Мінфіну в зв'язку з прийняттям Декрету Президента від 28.07.1999 № 30 «Про деякі заходи щодо вдосконалення державного регулювання аудиторської діяльності та контролю за її здійсненням в Республіці Білорусь» [4].

Функціонування створеної аудиторської палати пов'язано з відсутністю правового регулювання в області саморегулювних організацій. Однак в даний час у цьому напрямку робляться певні кроки. Обговорюючи поправки, учасники зустрічі відзначили істотне скорочення законопроекту в порівнянні з попередньою редакцією. Це може в подальшому вплинути на реалізацію його положень в конкретних сегментах економіки. Однак розробники законодавчої ініціативи наполягають на рамковому варіанті поправок [2].

Було обрано правління у складі семи осіб та п'ять членів контрольно-ревізійної комісії. Члени правління Аудиторської палати очолили такі напрямки діяльності: аналіз відповідності аудиторських організацій, аудиторів вимогам Закону «Про аудиторську діяльність»; зовнішня оцінка якості роботи аудиторських організацій, аудиторів; розгляд заходів впливу щодо аудиторських організацій, аудиторів; сприяння впровадженню в Білорусі МСФЗ; сприяння впровадженню в Білорусі і забезпечення відповідності діяльності членів Аудиторської палати вимогам міжнародних стандартів аудиторської діяльності та Кодексу етики; сприяння впровадженню в Білорусі і забезпечення відповідності програм навчання аудиторів вимогам міжнародних освітніх стандартів; забезпечення програм відповідності Аудиторської палати критеріям міжнародних об'єднань професії.

13 грудня 2019 року Аудиторська палата Республіки Білорусь була офіційно зареєстрована Міністерством юстиції як саморегульована організація аудиторської спільноти [3].

Компетенції Аудиторської палати встановлено ст. 12 Закону Республіки Білорусь «Про аудиторську діяльність». Однією з основних функцій палати є здійснення зовнішньої оцінки якості роботи аудиторських організацій та аудиторів - індивідуальних підприємців, в тому числі за поданнями, що вносяться Національним банком і Міністерством фінансів в новий орган, заявами аудиторських організацій, аудиторів - індивідуальних підприємців [6].

Аудиторська палата за результатами здійснення контролю якості, а також за надійшовшими уявленнями вправі застосовувати до аудиторських організацій, аудиторам - індивідуальним підприємцям заходи впливу у вигляді попередження, вимог про сплату штрафу, призупинення членства в Аудиторській палаті, виключення з членів Аудиторської палати.

Аудиторська палата - це орган самоврядування аудиторських організацій та аудиторів - індивідуальних підприємців. У зв'язку з цим законопроектом визначено основи її функціонування. Аудиторська палата покликана самостійно вирішувати питання, пов'язані зі своєю діяльністю та діяльністю аудиторської спільноти. Разом з тим передбачено створення наглядової ради з аудиторської діяльності з метою координації і оцінки діяльності Аудиторської палати, забезпечення реалізації її статутних цілей та завдань [1].

У функції наглядової ради буде входити, в тому числі, оцінка діяльності Аудиторської палати і розгляд результатів здійснення нею зовнішньої оцінки

якості роботи аудиторських організацій, аудиторів - індивідуальних підприємців і прийнятих за ними рішень.

Окрім того, Міністерство фінансів в межах своєї компетенції має право проводити аналіз здійснення Аудиторською палатою своєї діяльності, розглядати результати оцінки її діяльності наглядовою радою і, при необхідності, направляти в правління Аудиторської палати уявлення про дострокове переобрання голови, заступника голови Аудиторської палати, про застосування дисциплінарних заходів впливу до працівників Аудиторської палати [1].

Аудиторська палата Республіки Білорусь заснована на обов'язковому членстві аудиторських організацій та аудиторів - індивідуальних підприємців.

З 1 січня 2020 року для здійснення аудиторською організацією аудиторської діяльності обов'язково необхідно членство аудиторської організації в Аудиторській палаті. Аналогічно для здійснення аудитором аудиторської діяльності в якості аудитора - індивідуального підприємця обов'язково необхідно членство аудитора - індивідуального підприємця в Аудиторській палаті. Аудиторська організація (Аудитор- індивідуальний підприємець) набуває право здійснювати аудиторську діяльність з дати включення відомостей про неї (про нього) в аудиторський реєстр і втрачає це право з дати виключення її з аудиторського реєстру.

Здійснення аудиторської діяльності юридичною особою, індивідуальним підприємцем, які не включені в аудиторський реєстр, є незаконним і забороняється.

Вимоги (показники), порядок і терміни надання інформації в Аудиторську палату аудиторськими організаціями, аудиторами - ІП, що надають послуги з проведення обов'язкового аудиту річної бухгалтерської та (або) фінансової звітності законодавчо встановлені Інструкцією 3, яка затверджена Постановою Міністерства фінансів від 18.10.2019 № 57 «Про порядок ведення аудиторського реєстру та подання інформації про аудиторську діяльність». Постанова набула чинності з 01.01.2020 [7].

Список використаних інфармаційних джерел

1. Аудиторская палата // Министерство финансов Республики Беларусь [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://officelife.media/news/13322-created-in-belarus-audit-chamber/>. – Дата доступу: 03.03.2020.

2. В Беларуси привлекут максимальное количество экспертов к рассмотрению законопроекта о СРО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.all-sro.ru/news/v-belarusi-privlecut-maksimalnoe-kolichestvo-ekspertov-k-rassmotreniyu-zakonoproekta-o-sro_20565235. - Дата доступу 07.03.2020.

3. В Беларуси создана Аудиторская палата [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://officelife.media/news/13322-created-in-belarus-audit-chamber/>. – Дата доступу: 05.03.2020.

4. Лемеш, В.Н. Аудиторская палата Беларуси. Прошлое и будущее... [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://neg.by/novosti/otkrytj/auditorskaya-palata-belarusi-proshloe-i-budushee>? Highlight Дата доступу: 07.03.2020.

5. Лемеш, В.Н. Контроль и аудит: учеб. пособие / В.Н. Лемеш. – 2-е изд., перераб. и доп. - Минск: Амалфея, 2020. – 340 с.

6. Об аудиторской деятельности: Закон Республики Беларусь, 12 июля 2013 г., № 56-3: в ред. Закона Респ. Беларусь от 18 июля 2019 г., № 229-3 // Pravo.by [Електронний ресурс] / Нац. правовой Интернет-портал Респ. Беларусь. – Минск, 2003. – Дата доступа: 06.03.2020.

7. Три аудиторских реестра будут вестись с 2020 // Экономическая газета [Електронний ресурс]. – 2019. - Режим доступа: <https://neg.by/novosti/otkrytj/tri-auditorskih-reestra-budut-vestis-s-2020>. – Дата доступа: 06.03.2020.

УДК 657

Гуцаленко Л.В.

*д. е. н., професор, професор кафедри обліку та оподаткування
Національний університет біоресурсів і природокористування України,
м. Київ, Україна*

КОМПЛАЄНС - ІНСТРУМЕНТ ЗНИЖЕННЯ РИЗИКІВ В БІЗНЕСІ

Інтеграція вітчизняного бізнесу в світову спільноту зумовлює господарюючих суб'єктів дотримуватись міжнародних нормативно-правових актів, а також забезпечити бізнес від ризиків, що пов'язані з підприємницькою діяльністю. У міжнародній практиці дані вимоги забезпечуються системою внутрішнього контролю через комплаєнс-контроль.

За Індексом економічної свободи Україна належить до країн із «невільною» економікою (166 місце із 180 країн світу станом на 2017 р.). Одна з причин низького рейтингу – високий рівень корупції (29,2 бали із 100) та неефективність судового захисту (22,6 бали із 100) [1].

Найбільш корумпованими українці назвали ті інститути, які за змістом своєї діяльності мають боротися із корупцією, зокрема: суди (66%), правоохоронні органи (4%); державна служба (56%); сфера охорони здоров'я (54%); парламент (53%); політичні партії (45%); система освіти (43%); бізнес (36%); військова сфера (28%); ЗМІ (22%); релігійні інститут(21%) і суспільні організації (20%) [2].

У випадку підозри на здійснення зловживань працівниками підприємства слід залучити внутрішнього комплаєнс-аудитора. Поняття «комплаєнс» виникло і прийшло до нас із Закону США «Про корупційну діяльність за кордоном» і подібними законами інших країн. Однак під цим терміном розуміють усі дії, які суб'єкти права зобов'язані здійснювати відповідно до вимог всього спектру чинного законодавства. Термін «комплаєнс» (англ. compliance – згода, відповідність, походить від дієслова to comply – відповідати) означає систему захисту бізнесу і його акціонерів від зовнішньої корупції, зловживань та неефективного управління організацією з боку її топ-менеджерів, а також здатність діяти відповідно до інструкцій, правил і спеціальних вимог [3].